

ДЕТСКА ГРАДИНА „РОЗА”

4330 гр. Сопот ул. „Стефан Странджата” №22

тел: 0885 345151 e-mail: info-1601376@edu.mon.bg <http://dgroza-sopot.eu/>

УТВЪРДИЛ:.....

ДИРЕКТОР: КАТЯ ЕНКИНА

Заповед №20-РД-09/16.09.2026г.

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА
РАННОТО НАПУСКАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА
НА ДГ „РОЗА“ ГРАД СОПОТ
УЧЕБНА 2026 / 2027 ГОДИНА**

*Планът е приет от Педагогическия съвет на проведено заседание с Протокол № 1/
15.09.2026 г.*

ДЕТСКА ГРАДИНА „РОЗА”

4330 гр. Сопот ул. „Стефан Странджата” №22

тел: 0885 345151 e-mail: info-1601376@edu.mon.bg <http://dgroza-sopot.eu/>

I. ВЪВЕДЕНИЕ:

Настоящата програма е на основание чл.263, ал.1, т.8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне на програмата на ДГ „Роза” за превенция на ранното напускане на образователната система :

- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Областни и общински стратегически мерки за превенция от отпадане;
- Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността;
- Стратегическа рамка за развитието на образованието, обучението и ученето 2021-2030 година;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието;
- Закон за закрила на детето.

Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионално развитие на децата и младите хора в България.

Програмата акцентира върху:

1. Мерки, свързани с превенцията на риска от отпадане от детска градина.
2. Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование.
3. Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата.

Един от факторите за преждевременно напускане на образователната система наложи въвеждането на единен **Механизъм за противодействие на училищния тормоз**, който има за цел да падпазмагне училищата и детските градини в условията им за справяне с това явление. Друга важна стъпка е и предприетите действия в изпълнение на **Постановление №100 на МС** от 08.06.2018г. за създаване и функциониране на **Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.**

II. РИСКОВЕ:

Преждевременното напускане на детската градина води до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване качеството на живот на сегашното и следващите поколения. Здравният статус и достъпът до услуги и ресурси, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование.

Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременно напусналите образователните институции и техните семейства и върху цялостното социално-икономическо развитие на страната.

Настоящата Програма конкретизира изброените стратегически и нормативни документи в **три основни направления:**

1. Превенция на преждевременното напускане на деца от ДГ „Роза” чрез:

- анализ на причините, водещи до отпадане от детската градина и напускане на образователната система;
- идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на ПГ в детската градина с оглед ограничаване на последиците от тях;
- планиране на политики и мерки за преодоляване на рисковите фактори от отпадане;

2. Интервенция срещу преждевременното напускане на ДГ „Роза” чрез:

- Индивидуална работа с деца за оказване на обща и допълнителна подкрепа;
- Повишаване участието и ангажираността на родителите в образователния процес на детската градина;
- Разяснителна работа с родителите относно техните права и задължения и рисковете при отпадане на детето от образователната система.

3. Политики за компенсиране на ефекта от преждевременното напускане на ПГ в детската градина:

- създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждеременно напусналите я;
- завръщане на преждеременно напусналите към формалната система на образование и обучение чрез използването на различни форми на обучение: целодневна, полудневна, почасова и самостоятелна, според предпочитанията на родителя и потребностите на детето;
- популяризиране на възможностите за учене в ателиета, клубове, библиотеки, читалища, младежки центрове, регионални и местни центрове.

III. ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ ПОДГОТВИТЕЛНИТЕ ГРУПИ ЗА УЧИЛИЩЕ:

Причините за отпадане от детската градина са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане или вече отпаднало от детската градина.

Отпадането от образователните институции е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са различни и могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

1. Социално-икономически причини:

- Лошото качество на живот на определени социални слоеве;
- Ниските доходи - невъзможност за покриване на разходите (дрехи, храна, учебни материали и консумативи необходими за извършване на образователния процес);
- Използване на детето непосещаващо детската градина като трудов ресурс (подпомага формирането на семейния бюджет или участие в домакинската работа).

2. Образователни причини:

- Не владее на български език и произтичащи от това затрудненията при усвояване на учебния материал;
- слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него желание/нежелание да посещава детска градина;
- наличие на конфликтни отношения между родители и/или учители и др.

3. Психологически причини:

- Чувство за неувереност и неуспех;
- Отчуждение от социалната група;
- Трудно преодоляване на езиковата бариера и невъзможност за изява.

4. Етнокултурни причини:

- по-ниска ценност на образованието;
- страх на родителите, поради опасност от открадване или отвлечане на детето;
- страх на родителите от приобщаване към друга религия и култура.

5. Институционални причини:

- недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на системата на образование;
- недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата и учениците в образователната система.

6. Причини, свързани със здравния статус:

- в контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности. Рисковете за преждевременното напускане на образователната система са свързани с недостатъчна подготовка на детските градини за приобщаване на тези деца. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

7. Семейни и социални причини:

възможно е нежелание на родителите детето да ходи на детска градина, поради страх от социална изолация, невъзможност за адаптиране към останалите деца, по-ниска самооценка.

Мерки: - Силна мотивация чрез редица дейности за приобщаване на децата от ромски произход, децата със специални образователни потребности, както и изоставени от семейства, заминали в чужбина.

8. Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или/и двамата родители на страната, поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставяне на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с трудната социална обстановка и новите модели на поведение на децата.

Мерки: Ежеседмични контакти, а при нужда и ежедневни с попечителите на изоставените деца, търсене на съдействие от отдел „Закрила на детето“, работа с психолог и социален работник. Липса на грижи от страна на заминали родители за чужбина, както и за болни членове на семейството.

Мерки: Оказване на социална помощ – чрез дарителски акции.

9. Недостатъчна образованост на родителите и липса или занижен контрол върху цялостното развитие на детето. Изразява се в липса на режим, неконтролиране на проявите на детето, незаинтересованост към неговите постижения, както и към подготовката за училище.

Мерки: Мотивиране на родителите и приобщаване на тези деца за посещаване целодневна форма на организация в ДГ; търсене на непрекъснати разширени срещи с тези родители.

10. Чести конфликти между агресивни родители – побой, домашно насилие, развод, посегателство от страна на нови партньори на един от двамата родители.

Мерки: В най-честите случаи детската градина се превръща в единствено защитено място за детето. Търси се контакт с родителите, обяснява се какво е поведението на детето и се препоръчва консултация с психолог. При необходимост се сезира отдел „Закрила на детето“.

Идентифициране на рисковите фактори за преждевременно напускане на деца от детската градина:

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите, негативно отношение към образованието на родителите;
- Липса на ефективни санкции за родителите;
- Нисък жизнен стандарт на част от населението в резултат на продължителна безработица;
- Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от детска градина;
- Липса на достатъчно финансови възможности в институцията за подкрепа на застрашени от отпадане деца по социални причини;
- Миграционни процеси, честа смяна на местопребиваването.

IV. МИСИЯ НА ДГ „РОЗА“ ПО ОТНОШЕНИЕ ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА ИНСТИТУЦИЯТА:

Да се изгражда качествена и достъпна подкрепа за деца, застрашени от отпадане, която осигурява добра подготовка за училище.

Това се осъществява чрез последователна политика, подчинена на следните **принципи**:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус.
- Всеобхватност на дейностите - осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, ранна диагностика на обучителни затруднения на децата, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемно поведение;
- Публичност и прозрачност на цялостната политика - публикуване на интернет- и facebook страницата на детската градина на информация за обмен на добри практики, празници, тържества и изяви на децата;
- Обратна връзка с институции, родители, психолог, учители;
- Идентифициране на рисковите фактори.

V. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно отпадане на деца.
2. Усъвършенстване работата на педагогическия екип, повишаване качеството на образование в ДГ „Роза“, в резултат на което да намалее броят на децата в риск от отпадане.

VI. ДЕЙНОСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА:

1. Мерки за намаляване броя на безпричинните отсъствия, превенция на отпадане от детската градина:

- Осигуряване на позитивна образователна среда – психологически климат, атмосфера на взаимоотношения, управление;
- Работа по развитието на детската група като екип, преодоляване на обособяването по етническа принадлежност на децата;
- Осъществяване на контрол за редовно и точно вписване на отсъствията на децата в задължителната документация, за коректно и точно подаване на данните за движението на децата и за броя на отсъствията в НЕИСПУО;
- Проследяване на преместването и отсъствията на децата;
- Своевременно информиране на директора от учителите за отсъствия на децата от подготвителните групи по неуважителни причини повече от 3 дни в месеца;
- Посещение от учителя Теодора Костадинова – член на Екипа за обхват за район на компетентност община Сопот, на постоянния адрес на детето, отсъствало продължително време.
- При отсъствие повече от 3 дни учителите се свързват с родителите по телефон;
- Задължаване на родителите да уведомяват своевременно учителите при необходимост детето им да отсъства по здравословни причини и да представят медицинска бележка;
- Инициране от детската градина на съвместни кампании/инициативи със заинтересованите страни за намаляване риска от преждевременното напускане на детска градина и за повишаване на информираността относно значението на образованието;
- Обмен на добри практики;
- Работа по Национални програми и проекти като мярка за осигуряване на качествено образование и превенция на отпадащите деца;
- Организиране на допълнителни дейности извън държавните образователни стандарти и включване в извънучебни форми на деца в риск, застрашени от отпадане;
- Мотивиране на продължаване на образованието в следваща степен;
- Повишаване на качеството на образованието като предпоставка за развитието на личността на всяко дете и предотвратяване на ранното напускане от ДГ;
- Квалификация на педагогическите специалисти;

- Използване на иновативни методи и технологии;
- Анализиране на входното и изходно проследяване на резултатите от развитието на децата;
- Достъп до качествено образование на децата със СОП;
- Подобряване възможностите за обучение на деца със СОП - осигуряване на допълнителна подкрепа;
- Засилване на взаимодействието детска градина - външни институции, имащи отношение по проблема.

2. Политики за интервенция на отпадането от детската градина:

- Кампании сред родителите с информационен и практически характер за привличането им към живота в детската група и градина.
 - Повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността:
 - Активно включване на родителите в подготовката и провеждането на мероприятия в и извън ДГ;
 - Организиране на работилници за родители за изработване на картички за различни празници: боядисване на Великденски яйца, изработване на мартеници, коледни изделия, сурвачки;
 - Съвместно отбелязване на традиционни празници, обичаи, обреди;
 - Активно участие на родителите в Обществения съвет ;
 - организиране на „училище за родители” на теми, подадени от самите родители или провокирани от ежедневието;
 - Организиране на родителски срещи – организационни, тематични, по конкретни поводи и др.;
- Сътрудничество с различни институции: Дирекция „Социално подпомагане”, отдел „Закрила на детето”, РЦПППО, ЦРД, библиотека към Народно читалище "Иван Вазов - 1871" – Сопот, Къща-музей „Иван Вазов“ и др.

3. Очаквани резултати:

- Приложен единен комплекс от политики, планове и мерки на ниво детска градина, съответстващи на националните и основаващи се на системно наблюдение, анализ, оценка, редовна отчетност и прозрачност, от които да произтичат коригиращи действия, развиване на ресурси и насочване на въздействието съобразно установените потребности;
- Подобрени образователно-възпитателни резултати, осигурена подходяща образователна подкрепа за развитието на всяко дете, включително на деца от уязвими етнически общности и на деца със специални образователни потребности;
- Намаляване нивото на отпаднали деца от детската градина.

4. Отчет на дейностите и мерките за превенция на ранното отпадане от образователната институция.

- Изготвяне на годишни отчети за изпълнение на програмата.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнение на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и детската градина. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище, институции, неправителствени организации) трябва да бъдат еднакво отговорни и да си партнират за постигането на поставените цели.